

Τιμώντας τὴν Πολιοῦχο τῆς Χαλκίδος, τὴν Ἀγία Παρασκευή

Καθὼς πλησιαζει ἡ κορυφαία γιὰ τὴ Πόλη τῆς Χαλκίδος ἑορτὴ καὶ πανήγυρις τῆς πολιοῦχου Ἀγίας Παρασκευῆς, ἡ μνήμη μὲ συγκίνηση ἱερὴ στέκει κι ἀναπολεῖ κάποιες ἄλλες, ἀρχαῖες πανηγύρεις, ποὺ ἀποτελοῦν καὶ εἶναι τεκμήρια ἀδιάσειστα τῆς φιλοθέου καὶ φιλαγίου ψυχῆς τῶν πατέρων μας. Πανηγύρεις ποὺ μέσα στὸ χρόνο ἄφησαν τὸν ἀνασασμό τους, ἀνασασμό μυρωμένο ἀπὸ τὴ θαλάσσια αὐρα τοῦ Εὐβοϊκοῦ καὶ τὴν εὐλάβεια τῶν πολυπληθῶν ἑορταστῶν.

Ἀνοίγοντας, λοιπόν, μὲ ἱερὸ δέος τὴν ἀρχαία τῆς Χαλκίδος Ἑφημερίδα «ΕΥΡΙΠΟΣ», ἐπιστρέφουμε ἓνα αἰῶνα πρὶν καὶ παρακολουθοῦμε ἐκεῖνες τὶς λησμονημένες ἀσφαλῶς σήμερα πανηγύρεις, μέσ’ ἀπὸ τὸ σύθαμπο, ποὺ ἀνεβαίνει μέσα μας. Ἄς σταθοῦμε σὲ κάποιες ἐόρτιες στιγμὲς τοῦ χθὲς κι ἅς ἀναπολήσουμε...

Τρίτη 26 Ἰουλίου 1899

«Ἡ θρησκευτικὴ ἐορτὴ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ ἀφ’ ἐσπέρας καὶ τὴν πρωΐαν ἐνεῖχε τι τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐν τῇ συρροῇ τοῦ ποικιλοστόλου ἐκείνου κόσμου, ὅστις ἀθρόως καὶ ἀλληλοθούμενος εἰσῆρχετο εἰς τὸν διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς πολιούχου τιμώμενον ἐν τῇ ἔσω πόλει ἀρχαῖον ναόν, ἐορτάσιμον στολὴν περιβαλλόμενον, ἵνα προσευχηθῇ πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Ἀγίας, εἰς ἣν καὶ ἀναθήματα ποικίλης ἀξίας ἀνέθεσε. Τὸ ἀρχαῖον δὲ ἔθιμον τῆς ἐν τῷ ναῷ κατακλισεως κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἐφ’ ἑαυτοῦ δὲν ἔλειψε, καὶ πολλοί, ἰδίως δὲ χωρικοί, μάλιστα ἀσθενεῖς ἐκοιμήθησαν ἐν αὐτῷ προσευχθέντες καὶ προσδοκῶντες τὴν ἐκ θάνατος ἴασιν....»

Β. Πέμπτη 26 Ἰουλίου 1901

«Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην πανηγυρίζει καὶ ὁ ἐν τῇ Φρουρίῳ φερώνυμος ναός, οὗ ἡ ἀνοικοδόμησις ἀνέρχεται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὡς εἰκαζεται ἐκ τοῦ σχήματος, ὅπερ εἶνε βασιλικὸν καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ εὑρεθέντος ἐκτύπου ἀναγλύφου τῆς Παναγίας δεομένης.

Ἡ εἰς τὸν ναόν συρροὴ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πανηγύρεως εἶνε πολυπληθής, οὐκ ὀλίγοι κατὰ τὴν παραμονὴν κατακλίνονται ἐν αὐτῷ τῷ ναῷ ἐπικαλούμενοι τὴν χάριν τῆς Ἀγίας, ἥς ἡ ἱαματικὴ δύναμις λέγεται μεγάλη, πολλάκις διὰ θαυμάτων πιστωθεῖσα».

Ένα άλλο έθιμο τών προσκυνητών ήταν τὸ «κόλλημα» νομισμάτων ἐπάνω στὴν εἰκόνα τῆς Ἀγίας, ὥστε νὰ πραγματοποιηθεῖ κάποιο τους αἶτημα.

Κυριακή, 26 Ἰουλίου 1912

«Οἱ ἡμέτεροι συμπολίται δὲν ἔλλειψαν νὰ δείξουν καὶ τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν αἰσθήματα πόσον ἀνεπτυγμένα ἦσαν. Ἐκεῖ ποῦ περιέμενέ τις νὰ παύσῃ ἐφέτος μία καινοτομία, ἥτις ἦτο ὑπεράνω τῆς χριστιανικῆς σεμνοπρεπείας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος, αἴφνης, ἐφέτος λέγομεν, ἐπισημοποιήθη, καὶ διὰ διαταγματος καθιερώθη ὡς τοπικὴ ἐπίσημος τελετὴ ἡ ἔξοδος τῆς εἰκόνας τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς. Οὕτως ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ λείψῃ μία ἄλλη καλὴ συνήθεια θρησκευτικὴ, ἐπεωφελῆς ἄλλως τε καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς προσκύνημα τῆς εἰκόνας καὶ τὸ κόλλημα τῆς πεντάρας, ὅπισθεν τῆς ὁποίας συνετριβοντο ἢ ἀνεπτεροῦντο ἐλπίδες χρυσαῖ. Εὐτυχῶς ἐφέτος ἔνεκα τοῦ καταλλήλου τῆς ὥρας ἡ ἔξοδος τῆς εἰκόνας ἐγένετο μεγαλοπρεπῆς καὶ ἐπιβάλλουσα».

Παράλληλα ὅμως μὲ τὴν Πανήγυρι τῆς Πολιούχου ὑπῆρχε καὶ ἡ ὀνομαστὴ ἐμποροπανήγυρις τῆς Χαλκίδος, ποῦ μετὰγγιζε οἰκονομικὴ εὐρωστία στὴν εὐβοϊκὴ πρωτεύουσα. Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὴν παραλληλίσῃ μὲ τὴν ἄλλη μεγαλὴ ἐμποροπανήγυρι ποῦ γινόταν στὶς Καρυὲς τοῦ Ἀγίου Ὁρους τὶς ἡμέρες τοῦ Δεκαπενταυγούστου, καὶ τῆς ὁποίας περιγραφὴ ἀνεπαναλήπτη ἔχει κάμει ὁ πολὺς Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης, στὸ θαυμασιό «Ἅγιον Ὅρος» του.

Ἀπὸ τὸν τύπο, λοιπόν, τῆς ἐποχῆς σταχυολογοῦνται τὰ παρακάτω, γιὰ νὰ καταλάβει ὁ σημερινὸς ἀναγνώστης πόσο σημαντικὴ καὶ κορυφαία ἦταν ἡ πανήγυρις τῆς Πολιούχου Ἀγίας Παρασκευῆς.

Πανήγυρις πού γινόταν ή άφορμή για τή σύναξη έορταστών, άλλα και έπαγγελματιών, πού περίμεναν αύτες τισ μέρες νά δώσουν τήνπραμάτια τους.

«Τήν προσεχῇ Τετάρτην μνήμην τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁποίας τιμᾶται ὁ ἐν τῇ ἔσω πόλει ἀρχαῖος ναὸς προσελκύων κατ'ἔτος πλήθος προσκυνητῶν, ἄρχεται καὶ ἡ ἐτησία ἐμπορικὴ πανήγυρις τῆς πόλεώς μας. Ἡ ἐβδομαδιαία ἀγορὰ εἶνε ὁ διὰ Β. Διατάγματος ὠρισμένος αὐτῆς τόπος καὶ ἐκεῖ ἀνεγείρονται ὑπὸ τοῦ Δήμου τὰ ξύλινα παραπήγματα, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουσι πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν ἐμπορευμάτων. Οἱ ἔμποροι ἤρχισαν ἀπὸ τοῦδε συρρεόντες, ἐλπίζεται δὲ ὅτι κατὰ τὰς ἐπικειμένας τελευταίας ἡμέρας θὰ ἀφιχθῶσι πολλοὶ ἐκ τῶν καλλιτέρων ἐμπορικῶν κέντρων τῆς Ἑλλάδος. Καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ταύτης πολὺς ξένος κόσμος εἰσέρευσεν εἰς τὴν πόλιν ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Βοιωτίας καὶ Εὐβοίας, καθημεραν δὲ ἀφικνοῦνται καθ' ὁμάδας καὶ οἰκογενείας, ὥς τὸ πολὺ δὲ καὶ πατριωτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν πάνουν τοῦ νὰ ἐπισκέπτονται τὴν γενέτειράν των κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἐπαναβλέποντες καὶ ἐπαναβλεπόμενοι μετὰ χαρᾶς». (ΕΥΡΙΠΟΣ 22-7-1900).

Ἀλήθεια, πῶς μπορεῖς νὰ λησμονήσεις αύτες τισ Πανηγύρεις, τισ Πανηγύρεις τῶν πατέρων μας;

Γιὰ τὴν ἀντιγραφὴ,
Πρωτοπρεσβ. Κωνσταντῖνος Ν. Καλλιανός